

ERDELYI MAGYARÁG

Feladás szerkesztő:
Kádár Miklós
Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, (Nagyvárad) P. M. Viteazul Nagvniactér) 4 Telefon: 380

Ára 1 lej
IV. évfolyam 23 sz.
1935. január 23
Szerda

Teljesen átalakul a magyar kormány

Sztranyavszky Sándor, az egységespárt elnöke lesz a belügyminiszter, Kozma Miklós, a Magyar Távirati Iroda igazgatója a kereskedelmi miniszter. -- Lázár Andor eddigi igazságügyminisztert hadügyminiszterré nevezik ki

Budapest, január 21.

Mint ismeretes, Kállay Miklós magyar földművelésügyi miniszter lemondása következtében a magyar kormány válságba került annál is inkább, mert Imrédy Béla volt pénzügyminiszter helyébe véglegesen Fanni Tihamér az eddigi kereskedelemügyi miniszter kerül.

Magyar politikai körökben valószínűnek tartják, hogy

a kereskedelmi ügyi tárcát Kozma Miklós miniszter tanácsossal, a Magyar

Távirati Iroda elnöki igazgatójával töltik be Valószínűnek tartják, hogy Kozma Miklós — bár eddig mereven elhárította magát, hogy miniszteri tárcát vállaljon — el is vállalja a megbízatást.

Ezenkívül új miniszter kombinálnak

a belügyi tárcára élére is. Keresztes Fischer Ferenc ugyanis magas bizalmi állásba kerül és utóda Sztranyavszky Sándor, a Nemzeti Egység pártjának elnöke lesz.

Ismeretes, hogy a honvédelmi tárcát ideiglenesen maga Gömbös miniszterelnök töltötte be eddig. Most valószínűnek látszik, hogy

a honvédelmi tárcára is betöltésre kerül még pedig a jelenlegi igazságügyminiszter személyével, Lázár Andorral. Az igazságügyi tárcát Wolf Károlyval töltötenék be.

Politikai körökben feszült érdeklődéssel tekintenek a magyar kormány külsőben álló átalakítása elé.

Titulescu érdekes nyilatkozata egy moszkvai lapban

„Há Litvinov elveit eltagadták volna, úgy ez komoly biztosítéka lenne a világ békéjének“

Moszkva, január 21

A Rador jelentése szerint a Moszkvában megjelenő Izvesztija című lap hasábjain rendkívül érdekes interjú közölt Titulescuval. A román külügyminiszter kijelentette, hogy a román-szovjet diplomáciai kapcsolatok felvételét az utóbbi idők egyik legfontosabb diplomáciai ténykedésének tartja. A két országot nemcsak földrajzi fekvésük, de a béke biztosítására vonatkozó közös törekvéseik is egymás mellé állítják — jelenet ki Titulescu a moszkvai lap munkatársai előtt.

— Rendkívül nagyra becsülöm Litvinov személyét — folytatta nyilatkozatát Titulescu, akinek ténykedése sokban előrevitt a román-orosz barátság kimélyítését és fontos közreműködést fejtett ki ki a béke érdekében. Ha a

felelősség definícióját úgy fogadta volna el minden állam, ahogyan azt Litvinov fogalmazta, úgy ez komoly biztosítéka lett volna a világ békéjének

— Románia külpolitikája a régi vonalban halad, a kisanant, a Balkán-szövetség és a nyugati szövetség határozatainak megfelelő

leg. Ez a pontika nem irányul senki ellen és egyetlen célja a béke biztosítása és fentartása. A külpolitika legfontosabb tényezője a franciabarátság, amelynek jegyében együtt halad Franciaország és Románia a béke fentartására — fejezte be nyilatkozatát Titulescu.

Kun Béla Angliába készül?

London, január 21.

A Sunday Express című lap szerint az angol rendőrség értesítette az összes angol vámhatárármásokat, hogy

értesítésük szerint Kun Béla a hírhedt kommunista vezér Angliába akar menni.

Kun Béla, aki a legutóbbi időkig Kopenhá

gába rejtőzött, azért akar Angliába menni, hogy ottan

György király jubileuma alkalmával kommunista tüntetést szervezzon.

A rendőrség az összes határállomásoknak megküldte Kun Béla fényképét. Remélik, hogy a kommunista vezér nem tud Angliába bejutni.

A 250 nyeresémes készpénzlombola 2. száma

Kivágandó és összegyűjtendő
Igazoló szelvény.

2

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az
részt vehet a készpénz-
sorsjátékon

1935 január 21. - február 20.

A NAP

★

Érdemes?

Kielégíthetetlen az emberi tudásvágy. Ha nehéz szellemi harcok után sikerült egy addig bevéhetetlennek hitt tudományos magaslathoz bejutni, utána nem pihen meg, sőt még magasabbra kívánczik, tekintetét még elérhetetlenebbnek látszó csúcsok felé fordítja. Minél többet ér, annál többet akar elérni. Hogy ennek az örök törtetésnek hol és főképpen mi lesz a vége, egyelőre lehetetlenség megállapítani. Bizonyos azonban, hogy mindent nem fog az ember tudni soha, mert a tudomány éppen olyan végtelen, mint a világegyetem, amelynek határait a véges emberi elme szintén nem képes felfogni. Hiszen ennek a végtelen világegyetemen is határokat akart szabni Einstein a világhírű tudós és éppen a közelmúltban hangzottak el komoly tudományos körökből olyan kijelentések, amelyek alapján arra lehet következtetni, hogy Einstein is — tévedett.

Az emberi ész nyughatatlanságára jellemző Karapacsek osztrák mérnök szabádalma, amelyet a napokban jegyzett be a bécsi szabadalmi hivatal. A találmányban nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a furcsa nevű mérnöknek sikerült mesterséges gyémántot előállítania. Jól tudjuk, hogy az embernek ilyen irányú szándékai nem voltak, a középkorban próbálkoztak már az arany és drágakövek mesterséges előállításával, persze minden eredmény nélkül. Karapacsek találmánya azonban nem hasonlítható össze a középkori alchimia ostoba próbálkozásaival, kísérleteit komoly tudományos körök ellenőrizték, mert hiszen szabádmát csakis így kanhatott találmánvára. A nagy csoda megtörtént tehát, értéktelen nyersanyagokból sikerült elkészíteni a mesterséges drágakövet, amely csillogásban, értékben semmivel sem marad az igazi gyémántok mögött. A Koh-i-noor, a Nagy Mogul és más névvel híres óriási gyémántkövek ijedtükben bizonyosan elsápadnak, ha hírt kapnak a tehénika egész új csodájáról.

Azaz, hogy mégsem. Legalább is egyelőre nem. Mert egyelőre az a helyzet, hogy a Karapacsek-féle gyémánt éppen olyan "jó", mint az igaziak, de viszont előállítását jóval többbe kerül, mint amennyit az ugyanolyan nagyságú gyémánt megér. A Koh-i-noor, a Nagy Mogul és társaik kissé megkönnyebbülten lélegzenek fel, azok az emberek pedig, akik gyémántelőállítás helyett a maguk és családjuk számára kenyér-előállítás-sal foglalkoznak, kissé gondolkodóba esnek.

Érdemes-e? Érdemes dolgozni, fáradozni, éjt-napot egybetenni egy mérges levegőjű laboratóriumban, egy feltétlenül nagyszemű agyvelő minden értékét kizsajtozni csak azért, hogy azután elmondhassa: sikerült gyémántot csinálnom, amely azonban drágább, mint az igazi gyémánt. Érdemes-e ilyesmire fecsegni minden gyémántok legdrágábbikát: elmét, időt és emberi életet?

A tudomány építeni hivatott, ez tény. Mégis... mégis, vajon nem többet ért volna ebben az esetben, építés helyett rombolni, a feltalált mesterséges gyémánt helyett a valódiakat is elpusztítani?

Felmentett hadbíróság öt diákot,

akik rablóbandát alakítottak, de lelep'ezték őket

Bucuresti, január 21.

Öt diák állott ma a bucurestii hadbíróság előtt, betörés kísérletével vádolva. Az öt diák: Voiculescu Emil ötödik osztályos, — Mihaescu N. ötödikes, Bobeica Emil ötödikes, Matei Sándor negyedikes, Antronescu Aurel negyedikes. Az öt diák 1934. áprilisában közös szobát bérelt, azt mondták a háztulajdonosnőnek, hogy tanulás céljaira van szükségük a szobára. El helyett azonban fantasztikus terveket szöttek. A kalandor-regények megcsúszott ifjú áldozatai elhatározták, hogy kivándorolnak Afrikába és az ehhez szükséges pénzt betörésekből szerzik meg. Bobeica egy revolvert, Andonescu kettőt hozott. Mihaescu éles kést szerzett be, míg Matei Sándor keztyűket akvirált, nehogy ujjlenyomatok maradjanak a betörés színhelyén.

Hosszas tanácskozás után elhatározták, hogy az első betörést egy Popescu Maria nevű, egyedülálló öregasszonynál hajtják végre. Megfigyelték a házat, megállapították mikor legalkalmasabb az idő tervük végrehajtására, minden részletet megtanulmányoztak, majd elhatározták, hogy 1934. május 2-án követik el tettüket. Bobeica fekete követet vásárolt, amelyből álarokokat készítettek. A tállírózt aznap éjszaka beállították.

meg, ekkor azonban váratlan esemény történt. A lakás tulajdonosnőjének gyanúja lett az öt diák és feljelentést tett ellene a rendőrségen, kijelentve, hogy alibérii furcsa viselkedése azt a hitet keltik benne, — hogy nem is diákok, mint azt állították. Még aznap éjszaka rajtukütött a rendőrség és mind az öt diákot letartóztatták.

Miután a fővárosban ostromállapot uralkodik, az öt diák hadbíróság elé került, — amely ma kezdte meg az ügy tárgyalását. A diákok kihallgatásuk alkalmával tagadták hogy betörőbandát alakítottak volna és feljelentették, hogy a szobát — randevuk lebonyolítása céljából bérelték. A rendőrség tett beismerő vallomásukra vonatkozólag azt állították, hogy kényszerítették beállítani.

A védőbeszédok elhangzása után a fiatal vádlottak az utolsó szó jogán a bíróság enyhe ítéletéért könyörögték. A bíróság másfélórás tanácskozás után kihirdette ítéletét, amely szerint

az öt vádlottat felmentette a vád és következményei alól.

Az ügyész az ítéletben megnyugodott és így az ügy véget ért.

Egy követendő példa

Huszonnégy óra alatt 12 ezer lejt gyűjtött össze Bors község lakossága a tűzkárosultaknak

Bors, január 21.

Megírtuk legutóbb, hogy a határszélen fekvő Bors községben leégett Kabai Imre háza. A jómódu gazdálkodó családja a pusztító tűzvész következtében néhány óra leforgása alatt földönfutóvá vált, mert a ártok között veszett egész életük munkáj.

A kicsiny község nemesszivi lakossága azonban megmozdult és megmentette Kabaiékat a nyomortól. Pop Lázár állami tanító és Bitay György református rektor felhívására megindult a közadakozás és jól lehet,

a kicsiny községben mindössze 250 ház van, egy nap leforgása alatt 12 ezer

lejt adtak össze a szerencsétlen család javára. A Szövetkezet a maga részéről 1000 lejjel járult hozzá az adakozáshoz és így a fődönfutóvá lett család 12 ezer lejhez jutott a falm lakosságának jóvoltából.

A nemesszivi gyűjtésben az érdem oroszlánrésze Pop Lázár és Bitay Györgyöt illeti, akik fáradhatatlanul, önzetlenül jártak el mindennél, hogy súlyos veszteséget ért családot megsegítsék.

A borsiak nemcsak cselekedete élő példaként szolgálhat a testvéri összetartásra sok nagyobb község és város lakói előtt is.

Vámhatár Franciaország és a Saar-vidék között

A múlt vasarnap megtartott döntő népszavazás folyamánként az eredmény kihirdetését követő napon a párisi vámigazgatóság rendeletileg vámhatárvonalat létesített Franciaország és a németeké között. Elindult városoknál.

2 oldal

"ERDELYI MAGYARSÁG"

1935. január 23.

Litvánia csapatokat vont össze a német határmentén

A litván kormány német betöréstől tart

Prága, január 21.
Memeji távirat jelzi, hogy a litván kormány a német határ közelében nagyszámú hadsereget koncentrált. Magába Memele a kormány három escadron lovasságot rendelt. Ezeket a csapat-összevonásokat Litvániában azzal magyarázzák, hogy attól lehet tartani, hogy Németország miután fényes győ-

zelemmel visszaszerezte a Saarvidéket, most már a Memel-vidékre fogja vetni tekintetét. Ugyanis Memelenek a helyzete hasonló a Saar-vidék helyzetéhez, azzal a különbséggel, hogy bár itt is túlnyomó részben vannak németek, a békeszerződés nem rendelt el népszavazást.

Az 1 éves trónörökös

A kis Akihito-Tsugu-us Mija, Japán császári trónjának örököse, most töltötte be 1 évét. Születésnapján kihirdették, hogy 74 cm. magas és 9.70 kiló nyom a trónörökös.

Hamburgban megismétlődött a budapesti bankrablás

Revolveres rablótámadás egy gyár irodájában

A banditák lopott autón menekültek el zsakmányukkal

Hamburg, január 21.
Hamburgban a múlt nap amerikai izu rablótámadás történt. Az egyik gyárvállalat irodájában megjelent egy harminc év körüli fiatalember, aki revolvért fogott a tisztviselőre. A pénztárasztalon levő pénzt összeszedte, majd a revolverrel kényszerítette a pénztárost, hogy nyissa ki a Wertheim kasszát, ahonnan minden készpénzt magához vett. Az iroda ajtaját közben egy szintén revolveres fiatalember őrizte, hogy senki se

leljen be. A két bandita miután a ház előtt várakozó autóbá ugrott, elrobogott. Meglepítették, hogy a pénztárból mintegy 10.000 márkát raboltak el. A rendőrség megindította a nyomozást, de nem sikerült a vikmerő banditák nyomára akadni. Ugyanúgy mint Budapestén Tari a kereskedelmi bank betörője, ez a két rabló is lopott autótval járta be a várost. Az autót Hamburg egyik utcájában meg is találták.

Halálraítéltek Oroszországban egy hanyag vasúti tisztviselőt

Moszkva, január 21.
Ismét halálos ítéletet hozott a szovjet bíróság. Január 3-án Oroszországban vasúti szerencsétlenség történt. A megindított vizsgálat szerint egy Gusev nevű vasúti tisztviselő volt az oka a szerencsétlenségnek. Gusevet bíróság elé állították. A szovjet bíróság tegnap ítélezett Gusev felett és életfogytiglali halálra ítélte. A pernek volt még nyolc vádlottja, akiknek a büntetése 2 és 10 év között változik.

Leégett a calatelei (kiskalotai) fűrésztelep

Hárommillió lej a kár. -- Gyújtogatás okozta a tüzet?

Cluj, január 21.
Tegnap hajnalban hatalmas tüzvész pusztított a Clujtól 50 kilométerre fekvő Calatele (Kiskalota), község fűrésztelepén. A tűz eddig még ismeretlen okokból tört ki és szinte pillanatok alatt lángtengerré változott az egész telep. A telep tűzoltósága azonnal munkába lépett, de teljesen tehetetlen volt a tüzzel szemben. Kihívták a cluji és huedni (bánffyuhnyadi) tűzoltóságokat is, amelyek azonban a hóval borított országúton nem tudták megközelíteni a községet. Végül is

a vasut bocsájtott a tüzoltók rendelkezésére egy mozdonyt és két teherkocsit, amelyekkel eljutottak Calatele (Kiskalotára) és eloltották a tüzet, amely azonban ekkorára már borzalmas pusztításokat végzett. Leégett három ház, az üzem nagyrésze valamint rengeteg exportra szánt faanyag. A kár közel hárommillió lej, melynek egy része biztosítás útján megtérül.

A csendőrség erőyes nyomozásba kezdett, mert azt hiszik, hogy a tüzet gyújtogatás okozta.

Szerkesztői üzenetek

— Matild. Tombolakeciókban minden olvasónk részt vesz, aki a szelvényeket össze gyűjti és bizományosaink útján hozzánk juttatja. Aggodalma tehát fölösleges. Gyűjtse továbbra is szorgalmasan a szelvényeket, mert a szerencse forgandó és előbb utóbb Önre is rámosolvozik.

RADIÓMŰSOR

KEDD

Bucaresti: 12: Vízalás. Déli zene lemezek 13.45: Előadások hírei, tőzsdei jelentés és könnyű lemezek 14.15: Beszélőújság 14.40: Könnyű lemezek 18: Lemezek 19: Beszélőújság 19.15: Lemezek 20: Rádiógyermek 20.20: Operettlemezek 20.45: Felolvasás 21: Rádiózenekar 21.55: Felolvasás 22.10: Dukas B-dur szinfónia 22.50: Beszélőújság 23.10: Vendégzene.

Budapest: 7.45: Torna. Utána: Hang- lemezek 11: Hírek 11.20: Felolvasás 11.45: Felolvasás 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat 13: Déli harangszó 13.05: Sovánka Nándor és csángyzenekara 13.30: Hírek 14.20: Pontos időjelzés 14.30: Ketter Ernő zongorázik 15.40: Hírek 17.10: Asszonyok tanácsalója 17.45: Pontos időjelzés, hírek 18: Londoni levél 18.15: Utazás Jókával. Özv. Feszty Árpádné előadása. Felolvasa Feszty Mária 18.45: Hang- lemezek 19.15: Francia nyelvoktatás 19.45: Fenyves Loránd Ervin hercegi zongorakísérettel. 20.30: Száll az ének szájáról-szájára. 22: Hírek 22.10: Jazz-zenekar 22.50: Időjárásjelzés 23: Az Opera ház tagjából alakult zenekar 24: Rigó János és csángyzenekara.

Negyvenhat juh különös „tragédiája“

A kos a Dunába ugrott, mire az egész nyáj követte

Isma, január 21.
Cartal dunaparti községben különös eset történt. A községnek volt 47 juha. A juhok mint ismeretes mindig a kosok után mennek. Akármint csinál a nyájvezető, az a juhok mind követik. Így történt a múlt nap, hogy miközben a nyájvezető juhász figyelme-

len volt, a kos a Duna-partra ment. Ugy a szik meglátta a víz tükreben saját képmását, mert egyet begéve, fejét ugrat a Dunába. A többi juhoknak sem tellett más. Mind a 46 a kos után ugrott. Mire a juhász odaért, mindegyik belefult a vízbe.

Kifosztottak egy kereskedőt a vonaton

Cernauti, január 21.
Vikmerő lopás történt a Bucaresti-Cernauti vonaton. Schier Dávid cernauti kereskedő Bucarestből hazautaztatta, egy másodosztályú kocsiban egy idegen férfivel utazott együtt. Beresti és Adancata között a kereskedő elaludt. Amikor felébredt, megdöbbenve vette észre, hogy az ismeretlen-

nel együtt eltűnt tárcája is, amelyben 60.000 lej készpénz volt. Azonnal az állomásfőnököt fordult, aki megindította a vizsgát. Legállapították hogy a tolvaj elaltatta valamivel a kereskedőt és nyugodtan lopta el a pénztárcát. Eddig még nem sikerült a tolvajt kézrekeríteni.

A POTYAUTAS

7

— Most indult a taxik — mosolygott Melcher doktor. — Vissza Angliába.

— Örülök, hogy már nem ülök benn — mondtam őszintén.

A folyosó végéről kis ajtó nyílt az elejébe, ahonnan az épp olyan fénylőben berendezett szalónba léptünk. Ebben a pillanatban nem tudtam elhinni, hogy lég-hajón vagyok.

A szalónban többen is voltak. Bizonyosan hallottak érkezésünkről, mert valamenynyien kíváncsian bámultak ránk. De Finch kapitány olyan gyorsan vezetett bennünket, hogy nem figyelhettem meg őket közelebbről. Innen néhány lépcsőn át följutottunk a sétafedélzetre, mely a szalón körül futott mint óriási erkély. Amikor ezt is megkerültük, a keskeny folyosón át a hajó hátsó részébe vezetett bennünket a kapitány. Ennek mindkét oldalára ajtók nyíltak. A sétafedélzetről láttam, hogy a lég-hajó másik oldalán ugyanilyen folyosó van.

A kapitány kinyitotta az egyik ajtót és belépett. Hand és én bementünk. Melcher doktor és Hawks utánunk jöttek. A kis kabinban látszólag minden a legnagyobb rendben volt. Az ágy nagy gonddal megvetve. Az egyetlen, ami kissé talán elütött a megkötől, az volt, hogy a kis asztalon, az ablak előtt, tálcá volt, néhány cocktail-es pohárral. Az ablakon át, amely csaknem közvetlenül a padlónál kezdődött, egyenesen le lehetett látni az oceánra.

Finch kapitány keresztülment a folykén és szemben az ajtóval, mellyen bejöttünk, másik ajtót nyitott ki. Láttam, hogy kis mosdófülkébe nyílt és amikor lenéztem a padlóra, borzongás futott végig rajtam.

A földön furcsa helyzetben feküdt a halott férfi. Feje csaknem egészen elvált a törzsétől.

II. FEJEZET

Csendben álltunk, szemünk a félelmes látványra meredt. Hand néztem. Látszólag abban a pillanatban, hogy megpillantotta a hullát, már nem is érdeklődött iránta és a tekintete szertekalandozott a mosdófülkében. Kis idő múlva megszólalt:

— A kést megtalálják?

— Nem, — rázta a fejét a kapitány — Mindenfelé kerestük. Az utasok semmit sem tudnak a történetekről. A személyzet holmiját is átkutattuk. Lehet, hogy a kés még itt van a lég-hajón, de képtelenek voltunk megtalálni. Melcher doktor Handhez lépett.

— Szabad valamit megjegyezmem sir? — kérdezte mély tisztelettel.

— Parancsoljon, doktor ur.

— Amikor először beléptem ide az eset után, észrevettem, hogy a mosdó abaká nyitva van. Arra gondoltam, hogy a gyilkos bizonyosan ezen keresztül kidobta a kést. Hand bólintott és a kapitányhoz fordult:

— Meg tudták nagyjából állapítani, hogy mikor történt a gyilkosság?

— Igen bólintott a kapitány lassan — A gyilkosságot körülbelül husz perccel tizenkettő után fedezték föl. A doktor szerint Lyons halála legfőljebb néhány perccel előzővetkezhelett be.

— Hol járt a lég-hajó abban az időben?

— Éppen Dartmoor fölött repültünk.

Dartmoor. Visszaemlékeztem a félelmes, feneketlen mocsarakra.

Hand elgondolkodva simította az arcát.

— Ez a környezett szokatlan, levalább nekem. Ilyen helyen talán még sobaszkövetek el gyilkosságot. Attól félek Clark hogy egészen más módszerekkel kell majd dolgoznunk. És a kés, doktor valószínűleg csakugyan ott pihen valahol a "Dartmoor" mocsarakban. És a gyapjukeztü is.

(Folyt. köv.)

"ERDELYI MAGYARSÁG"

4. oldal. 1935. január 23.

Elsülyedt egy angol hajó Halifax kikötője előtt

A kapitány utolsóának maradt a hajón és a hullámok között lelte halálát

London, január 21.

Halifaxból jelentik: A "Kenker" nevű angol hajó Halifax kikötője előtt elsülyedt. A hajó a nagy viharban nem tudott bemenni a kikötőbe és a kikötő előtt leért kapott. A hajó személyzetét megmentették, csúsan a

kapitány lett hivatásának áldozata. Ugyanis a kapitány maradt utolsóának a hajón, amely már süllyedni kezdett. Mivel még egyszer már nem volt idő visszatérni csónakon utána, a kapitány a hajóval együtt elsülyedt.

Betörőnek nézte a rendőroket, akik letartóztatták

Páris, január 21.

A francia kereskedelmi bang vezér-gazdáját, Huyard Ernest tegnap váratlanul letartóztatták. A bankárt igen sok szélmossággal vádolják. Igen érdekes volt a bankár letartóztatása. A rendőrség megjelent a lakásán és az egyik detektív megkérőztette

az ajtót. A bankár azt hitte, hogy betörők járnak a házban,

a rendőrség után telefonált. Milyen nagy volt a meglepetése, hogy miközben telefonált már meg is jelent a rendőrség, de azért, hogy letartóztassák.

Kihallgatása után átadták az ügyészségnek.

Hal helyett tűzifát szállított egy szélhámos ügynök

Timisoara, január 21.

Különös szélhámosság áldozata lett több timisoarai kereskedő. Az elmúlt napokban beállított egy fiatalember az üzleteibe, aki egy botosani nagy cég utazójának adta ki magát és nagyon olcsó áron különböző árukat ajánlott a kereskedőknek. Percu Alter kereskedő tíz kilogramm füstölt halat ren-

delt utánvétellel. Mily nagy volt azonban a megdöbbenése, amikor

az utánvétellel érkező csomagot kibontva, abban nem halat, hanem tűzifát talált.

Hasonlóképen járt a többi kereskedő is. Valamennyien feljelentést tettek a botosani rendőrségen a szélhámos utazó ellen.

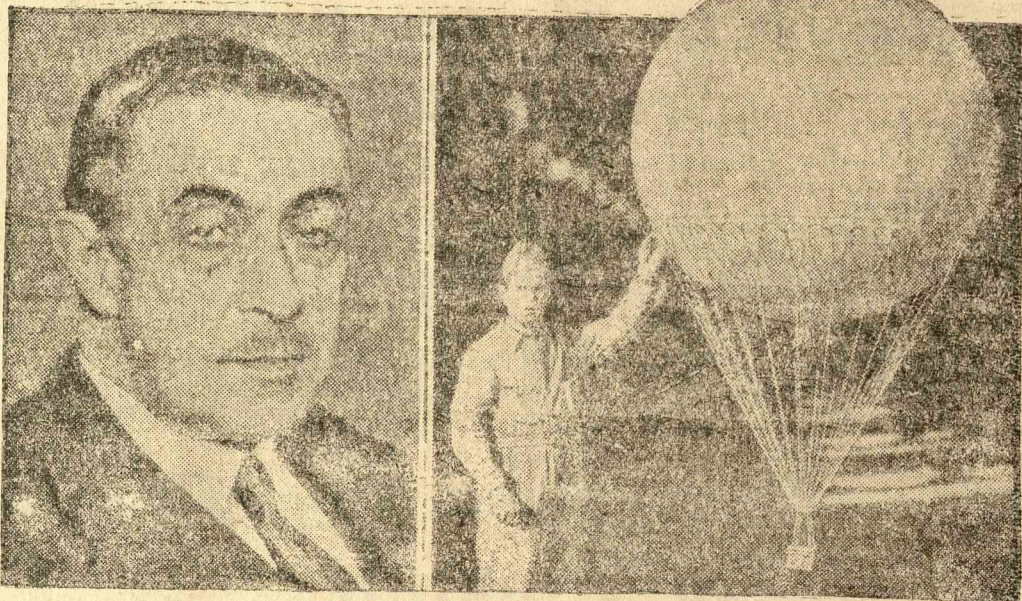
Tűzriadalom a színházban

A kitört pánikban sok néző megsebesült

Toulouse, január 21.

Toulousenak színháznegyedében a múlt éjjel hatalmas tűzvész volt. A tűz egy benzinkutatóban keletkezett, amely fellobbant. A lángok pillanatok alatt ellepték a házat, de a szomszédos házak is tüzet fogtak. A hívott tűzoltók emberfeletti erőfeszítést tettek, hogy eloltás: a tüzet, amely hatalmas

méreteket öltött. Több mint nyolc órai munka után sikerült eloltani a tüzet, amely azonban már több millió frank kárt okozott. Legnagyobb volt a baj, hogy az egyik színházban, amely zsúfolásig tele volt, a közönség között pánik keletkezett. Mindenki a kiárat felé rohant. Egymást taposták az emberek. Igen sok súlyos sebesülés történt.

Nyitott lég-hajóval a stratoszférába

Emilio Herrera spanyol alezredes február elején léggömbjével stratoszférára repülésre készül, amelyet 23 ezer méter magasra tervez. A merész vállalkozást nyitott léggömbjén akarja véghez vinni, szemben az eddigiekkel, amelyeket légmentesen elzárt léggömbjén végeztek. A hideg és a levegősüllyedés elleni védekezésül villamos fűtéssel ellátott búvárruhát ölt magára.

Schuschnigg kancellár éles támadása a szocialisták ellen

Bécs, január 21.

Salzburgban gyűlést tartott az osztrák parasztfront, s a gyűlésen Schuschnigg kancellár is felszólalt. Támadta a szocialista és kommunista irodalmat, majd cáfolta azt az állítást, mintha a kormányban katona tisztek vinnék a vezető szerepet. Ezután Ausztria függetlenségének kérdéséről beszélt és európai érdekeknek mondta a jelenlegi állapot fentartását.

Az olasz rádió magyar nyelvű műsora

Róma, január 21.

Az olasz rádió ma megkezdte magyar nyelvű rádióeladás-sorozatát. A magyar nyelvű előadásokat minden este romániai időszámítás szerint félkilenc és háromnegyed kilenc között tartják, a triesti rádióállomás hullámhosszán 245 méteren.

Most légy okos

amikor meghűllél már Késő.
Sedves időben legyen a
cizsólón virhatlan és tartós
Palma Okma talp.

Tovább tart a fagyhullám egész Európában

A Fekete-tengeren borzalmas vihar dühöng

Constanta, január 21.

A Fekete-tengeren óriási vihar tombol. A nyílt tengeren levő hajók a kikötőkbe menekültek s nem mernek onnan kimozdulni. Constanta környékén is hatalmas hófúvás van, a vasúti összeköttetés megszakadt.

Budapest, január 21.

Magyarországon vasárnap éjjel szibériai hideg uralkodott. A hőmérő sok helyen 20 fok alá süllyedt. Debrecenben a madarak száza estek fűdozatul a borzalmas hidegnek.

Bajánál a Duna több kilométer hosszúságban befagyott.

Európa többi országaiból is erős térről érkezik jelentés.

Varsó, január 21.

Lembergől jelentik, hogy Lengyelország Délkeleti részén is borzalmas hóvihar dühöng. Boryslav mellett három méter magas hó borítja a pályatestet, úgy hogy meg a gyorsvonatok közlekedése is szünetel ezen a részen. Így szünetel a Bucuresti-Varsó nemzetközi gyorsvonat közlekedése is.

Merényletet követtek el a Saar-vidéki Német Front egyik vezére ellen

Saarbrücken, január 21.

A Saar-vidék látszólagos nyugalma alatt heves indulatok lappanganak. Amit valószínűleg lehetett tartani, a kommunista szocialista egységfront nem nyugodott bele a vereségbe és bosszúra gondol. Ezt bizonyítja az Abendblatt hircása, amely szerint

Reinheimert, a Saar-vidéki német front egyik vezérét Dudweiler község határában ismeretlen egyének megtámadták és agyonlőtték.

A rendőrség széleskörű nyomozást vezetett be a tettesek kézrekerítésére.

Viharos törvényszéki tárgyalás egy leharapott fül miatt

Ötvenezer lej kártérítést követel egy fuvaros a füléért

Timisoara, január 21.

Még a múlt év májusában történt, hogy Jurma Avram józsefvárosi korcsmáros elvette zálogba Behelyik Béla fuvaros aprópénztárcáját, mert a fuvaros 8 lejével adós maradt. A részeg fuvaros visszakövetelte a pénztárcát és csakhamar parázs verekedés kezdődött, amelynek során

a korcsmáros leharapta Behelyik bal fülét.

A verekedők köcsönösen feljelentették egymást és az ügy most került a timisoarei törvényszék elé. A felvonult tanúk igazolták, hogy a korcsmáros és fuvaros egyaránt támadólag léptek fel egymással szemben.

Eberwein Jakab saumarei (szatmári) kereskedő, aki jelen volt a korcsmai verekedésnél, elmondja, hogy látta, amikor a szo-

rongatott korcsmáros leharapta ellenfele fülét. Behelyik nagyot ordított és

amikor észrevette, hogy a leharapott fül a földre esik, felkapta s zsebre vágta majd hirtelen tombolni kezdett és csaknem az egész berendezést összetörte.

A védőbeszédek elhangzása után az utolsó szó jogán Jurma felmentését kért, míg Behelyik elkeseredetten kiáltotta.

Fizesse meg a fülemet! Egész életemre elesniflított!

A törvényszék Jurma Avramot egyhavi Behelyik Bélát pedig 10 napi focházra ítélte. A megcsónkitott fuvaros 50 ezer lejes kártérítési keresetet indított a korcsmáros ellen.

Papen visszaérkezett Bécsbe a Saar-vidékről

Bécs, január 21.

Papen volt kancellár, jelenlegi bécsi követ visszaérkezett az osztrák fővárosba és elfoglalta hivatalát. Mint ismeretes, Papen a Saarvidéken lakik és szavazni ment hazra.

Lelőtt egy asszonyt egy ittas gazdálkodó

T. Severin, január 21.

Maioveti községben a csendőrség letartóztatott egy Cioban Nicolai nevű gazdálkodót, aki a múlt éjjel részegen hazafelé tartva találkozott egy Surgiu Ruxanda nevű asszonnyal, akit fegyverrel akart kényszeríteni, hogy menjen vele haza. Amikor az asszony vonakodott, akkor Cioban kétszer az asszonyra lőtt, aki holtan esett össze.

Forró vízbe esett egy két éves gyermek

Bistrita, január 21.

Borzalmas gyermekszerencsétlenség történt Bistritán. Egy Hecht Baruch nevű két éves gyermek egyedül tartózkodott a konyhában. Játékközben belesett egy forró vízzel feltöltött Dézsába. Segélykiáltására bejöttek a gyermek szülei, azonban minden segítség késő volt, mert a gyermek néhány óra múlva borzalmas kínok között meghalt. A rendőrség megindította a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a gyermek haláláért ki terhel a felelősség.

Terményárak Oradeán

Buza 460—465, rozs 370—380, árpa 300—320, zab 300—320, kukorica 270—280, bab 320. A gyenge felhozatal miatt az árak erősen emelkednek.

Időjárás

Keleti szél, változó felhőzet, néhány helyen, különösen délen esetleg havazás. A hideg valószínűleg kisebb gyengül.

A nyelvvizsgák eredményeként

Négy pénzügyi tisztviselőt rendelkezési állományba helyeztek Oradeán

Oradea, január 21.

Néhány hónappal ezelőtt — mint ismeretes — az oradeai pénzügyigazgatóságcn nyelvvizsga alá vetették az összes bihormegyei kisebbségi pénzügyi tisztviselőket. A nyelvvizsgák első szomoru eredménye most vált nyilvánossá. A hivatalos lap legújabb ma ideérkezett száma ugyanis közli, hogy pénzügyminiszterium azonnali hatállyal rendelkezési állomány-

ba helyezte Fröhlich Olivér osztályfőnököt, Tarsoly János tisztviselőt, Deak Albert és Tóth Kálmán pénzügyi agenseket, a bihormegyei pénzügyigazgatóság tisztviselőit.

A hivatalos lap ugyanezen száma közli, hogy a pénzügyminiszterium lemondottnak tekintti Mitran Ferenc sacuenii (székelyhídi) adóhivatali tisztviselőt, aki igazolatlanul távolmaradt hivatalából.

Megkezdődött Rákosi Mátyás bünperének tárgyalása Budapesten

Budapest, január 21.

Ma, hétfőn reggel kilenc órakor kezdte meg a budapesti törvényszék Rákosi Mátyás a volt magyar népbiztos bünperének tárgyalását. A hatalmas vádirat több száz bünselekményért vonja felelősségre Rákosi Mátyást, amelyek között gyilkosságok, zsarolás, erőszak, rablás és pénzhamisítás szerepel. A tárgyalás első ülése két hetet vesz

igénybe és rendkívül érdekes és izgalmas tanuallomások hangzanak el a tárgyaláson. A tanúk között szerepel

Berinkei Dénes volt miniszterelnök, aki el fogja mondani, hogy Károlyi Mihály miéért adta át a hatalmat Kun Bélának.

Az érdekes per tárgya: a maga egyébként számos külföldi vendég érkezett a magyar fővárosba.

Verekedések napja Bihormegyében

Oradea, január 21.

Véres verekedés játszódott le Ciomég-hu községben. Brinzas Lazar gazdálkodó Chirila Constantin és Ciu Florian legények olyan súlyosan főbevágták, hogy a gazdat eszméletlen állapotban szállították be a kórházba. A verekedő legények ellen megindult az eljárás.

Az Oradea közelében fekvő Săji községben nemrégiben súlyosan összeverték Deverdius Józsefet és Jánost. A két testvér megtette feljelentését támadói, nevszerűn

Major Ferenc, Boghis József, Boghis János és Bertha Ferenc ellen. A nemrégiben megtartott törvényszéki tárgyaláson felmentették a vádlottakat, akik afőltti bosszujokban, hogy a testvérek feljelentették őket.

tegnap meglesték a két Deverdius testvért és olyan súlyosan összeverték őket, hogy mindkettőjüket a kórházba kellett szállítani.

A verekedők ellen újból megindult az eljárás.

Félig megfagyott ismeretlen férfi a Baross-hidnál

Sorozatos baleseteket okoznak a takarítatlan, sikos járdák

Oradea, január 21.

A kegyetlenül hideg tél teljes súlyával szakadt rá a városra és nemcsak a frágaságot növeli, de — úgy látszik — emberéletet is követelt. Vasárnap este a járókelők megdöbbenve vették észre, hogy

a Goga (Baross) uccai híd mellett a hóban eszméletlenül hever egy idősebb rosszul öltözött férfi.

Azonnal gondoskodtak kórházba szállításáról, egyben értesítették a rendőrséget is, amely kiszállt a kórházba. A szerencsétlen embert azonban

kihallgatni nem lehetett, mert a hóban már félig megfagyott és teljesen eszméletlen kívül volt.

Valószínűnek tartják, hogy a nagy hidegben elálmosodott és a hóba zuhant, ahol már csak az utolsó pillanatban vették észre. Állapota válságos, kiletét megállapítani meg nem lehetett.

Itt írjuk meg, hogy vasárnap a késő esti órákban az Alexandri (Teleki) ucca sikos járdáján Pop Ioan rendőr olyan szerencsét-

lenül esett el, hogy lábát törte. Annyi bizonyos, hogy az oradeai járdákon napok óta életveszélyes a közlekedés, mert a házigazdák — csekély kivétellel — nem gondoskodnak arról, hogy a járdára fagytt jeget eltakarítsassák vagy lecsa'abb hamuval — fűrészpórral hintessék be.

Ma reggel Pór Zoltán 16 éves fiatalember, amikor kilépett a Napoleon ucca 1 szám alatti házban levő lakásáról a sikos úton megcsuszott és jobb lábát eltörte. A kiírvott mentők a közkö házba szállították.

Szabó Lajos 77 éves Sirul Cerebilor (Szarvassor) 21 szám alatti lakos szintén elcsuszott a járdán és lábát törte. A kórházban ápolják.

Botos Péter 39 éves szentandrászi gazdálkodó az ottani jegyzővel együtt szánon iött be a városba. A város határában a szán felborult és Botos lábát törte. Rejtélyes módon a jegyző 8000 lelt tartólmazó pénzárcáia is eltűnt. Botos a kórházba szállították, míg a jegyző megtette feljelentését az ügyészségen.

Satmaron elfogták egy helybeli vendéglős tolvaját

Oradea, január 21.

Nemrégiben történt, hogy a Rimnicu Gheorghi fűrdőben kifosztó ták Botezatu Gheorghe vendéglőst Aranyóráját és pénztárcáját emelte el a tolvaj, akiről a rendőrség megállapította, hogy Farkas Salamon közismert zsebmeteszővel azonos. A nyomozás zálai Satmarra vezeték, ahol az oradeai rendőrség körözése alapján le is tartóztatták Farkas Salamont.

A helybeli rendőrség részéről Delean detektiv ment át Satmarra Farkas Salamontért, akenek lelkiismeretét valószínűleg még több bünselekmény is terheli.

Leszakadt a Körös jege a korcsolyázó gyermekek alatt

Oradea, január 21.

Tegnap délelőtt könnyen vezetéssé válható szerencsétlenség történt a str. Holban (Széles uccai) vashidnál. A befagyott Körös jégén gyermekek csuszáltak és korcsolyáztak. Senki sem gondolt arra, hogy a vastag jégkéreg beszakadhat. Rendes törülmények közt ez nem is történt volna meg, azonban az egyik helyen, a híd 'ábaná' halászok akartak léket csinálni és ezért felvágták a jeget. A dőlközben valószínűleg megzondolták marukat és a léket nem várták ki egészen. A félig kész léket nem vették észre a csuszáló gyermekek s

egy Boros István nevű 15 éves fiú éppen erre korcsolyázott. A jegdarab le szakadt alatta

és társai arra lettek figyelmesek, hogy Boros István halálra rémült hangon segítségért kiabál. Az volt a szerencse, hogy a fiúnak volt ideje megragazkodni egy nem sültvett el. Társai segítségére száltak és ki mentették. Így az üdülésén kívüli rem történt balesetből hirt.

Vagonfosztogató cigányokat fogott el egy rendőr az Ősi-telepen

Oradea, január 21.

Sikeres fogást csinált tegnap éjjel az Ősi telepen Saban Teodor, aki elcsippte Lakatos György, Lakatos Gusztáv, Lakatos Rudolf és Rostás János cigányokat. A négy cigány — egyikük sem több husz évesnél — már hónapok óta fosztogatta a vagonokat. Az éjjel is lopott holmikkal megrakodva igyekeztek hazafelé, amikor a rendőr revolverrel kényszerítette őket megállásra. A vagonfosztogatókat kihallgatásuk után átadták az ügyészségnek.

APROHIRDETÉSEK

Háztartásom vezetésére keresek olyan perfektil főzni tudó körültekintő, megbízható nőt, aki uri háztartást ellátni önállóan tud és aki házamat otthonának tekinti, nem csak átmeneti állomásnak. Ajánlatot, Megszízható jellegre kiadoba kérek. 2387

Mindenes, aki jól tud főzni, azonnal felvétetik Roxin, str. Miron Cristea 1. 2401

Csalódott jellegre levél van a kiadoban. Külföldön tanult műtőppoló vállalkozó mindenféle selyem és szövet anyagokból elfordult, kiégett, beszakadt, molyrágott lyukak szakszerű javítását. D. Cantemir 48.

Az Erdélyi Magyarság terjesztésére keressünk az ország minden városában és községében megbízható ügyes egyéneket. Ajánlatot kérünk a kiadóhivatalhoz intézni.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA